

Zmiany w regulacjach IRGiT

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. („IRGiT”) wprowadza zmiany w Regulaminie Giełdowej Izby Rozrachunkowej (Rynek towarowy) (dalej „Regulamin”) oraz w Szczegółowych zasadach rozliczeń i rozrachunku Giełdowej Izby Rozrachunkowej (dalej „Szczegółowe zasady rozliczeń”) uwzględniające:

w zakresie Regulaminu:

- 1) możliwość wystąpienia ujemnego oprocentowania na rachunkach bankowych, na których utrzymywane są środki pieniężne w ramach systemu gwarantowania rozliczeń Izby,
- 2) zmianę Tabeli Opłat.

w zakresie Szczegółowych zasad rozliczeń:

- 1) zmianę modelu wyznaczania wpłat poszczególnych Członków Izby do funduszu gwarancyjnego,
- 2) zmianę zasad wnoszenia gwarancji bankowych na poczet funduszu gwarancyjnego,
- 3) możliwość wnoszenia na zabezpieczenie niepieniężne poręczeń udzielanych przez klientów przedsiębiorstw energetycznych, które świadczą usługi dla podmiotów z grupy kapitałowej, zgodnie z ustawą o giełdach towarowych,
- 4) możliwość wnoszenia na poczet depozytu zabezpieczającego waluty euro oraz gwarancji bankowych, dla których kwota świadczenia pieniężnego, na które została wystawiona gwarancja bankowa została określona w walucie EUR,
- 5) możliwość wystąpienia ujemnego oprocentowania na rachunkach bankowych, na których utrzymywane są środki pieniężne w ramach systemu gwarantowania rozliczeń Izby.

Wdrożenie zmian opisanych powyżej odpowiada na potrzeby uczestników rynku w zakresie zwiększenia efektywności systemu gwarantowania rozliczeń oraz minimalizacji poziomu kosztów związanych z handlem giełdowym przy zachowaniu wysokich standardów zarządzania ryzykiem.

W związku ze zmianą Tabeli Opłat, z dniem 1 września 2021 r. zmianie ulegną również Szczegółowe zasady naliczania opłat pobieranych od Członków Giełdowej Izby Rozrachunkowej.

Ponadto celem określenia ogólnych zasad dotyczących świadczonej przez Izbę usługi samofakturowania, w tym zasad odpowiedzialności IRGiT oraz Członków Izby, Zarząd IRGiT zatwierdził Zasady świadczenia usługi samofakturowania przez IRGiT S.A.

Wprowadzane zmiany wchodzi w życie z dniem 1 września 2021 r.

W przypadku pytań prosimy o kontakt z Działem Zarządzania Ryzykiem: dzr@irgit.pl

Szczegółowy opis zmian

Regulamin

1. Zmiany dotyczące możliwości wystąpienia ujemnego oprocentowania od środków pieniężnych wniesionych do systemu gwarantowania rozliczeń

Zmiany polegają na uwzględnieniu w zapisach Regulaminu możliwości wystąpienia ujemnego oprocentowania na rachunkach bądź instrumentach, w których przechowywane są środki pieniężne wniesione do systemu gwarantowania rozliczeń. Obejmują one zmianę § 36 ust. 2 Regulaminu w zakresie depozytów transakcyjnych i depozytów zabezpieczających oraz zmianę § 45f odnoszącą się do środków zgromadzonych w funduszach gwarancyjnych.

2. Zmiana Tabeli opłat

Zmiany w Tabeli opłat obejmują:

- 1) zmianę dotychczasowego brzmienia pkt 3 sekcji II Tabeli opłat, która doprecyzowuje zasady określania podstawy opłat od środków Członków Izby utrzymywanych w systemie gwarantowania rozliczeń. Celem wprowadzanej zmiany jest zapewnienie większej przejrzystości algorytmu kalkulacji tej opłaty,
- 2) wprowadzenie nowej opłaty oznaczonej jako pkt 3.3 sekcji II Tabeli opłat umożliwiającej IRGiT przenoszenie kosztów bankowych związanych z zarządzaniem, utrzymywaniem lub inwestowaniem środków pieniężnych wniesionych przez Członków Izby do systemu gwarantowania rozliczeń na tych Członków Izby. Decyzja o zobowiązaniu Członków Izby do zwrotu IRGiT kosztów bankowych, o których mowa w zdaniu poprzednim, będzie podejmowana na zasadach określonych w Szczegółowych zasadach naliczania opłat pobieranych od Członków Giełdowej Izby Rozrachunkowej.

Wprowadzone zapisy były przedmiotem konsultacji na posiedzeniu Komitetu ds. Ryzyka przy IRGiT.

Szczegółowe zasady rozliczeń

1. Zmiana w sposobie wyznaczania wpłat do funduszu gwarancyjnego Giełdowej Izby Rozrachunkowej

Zmiana w sposobie wyznaczania wpłat Członków Izby do funduszu gwarancyjnego Giełdowej Izby Rozrachunkowej polega na braku uwzględnienia depozytu uzupełniającego w kalkulacji indywidualnego niepokrytego ryzyka każdego z Członków Izby, wykorzystywanego do wyznaczenia tych wpłat. Celem wprowadzonej zmiany jest ograniczenie miesięcznej fluktuacji wpłat poszczególnych Członków Izby do funduszu gwarancyjnego, jak również znaczące ograniczenie jej amplitudy oraz umożliwienie skuteczniejszego prognozowania ich poziomu co bezpośrednio wpłynie na bardziej efektywne zarządzanie środkami przez Członków Izby. Zmiana ta była przedmiotem analiz w ramach Komitetu ds. Ryzyka przy IRGiT, a jej wdrożenie jest realizacją rekomendacji Komitetu. Zmiany w powyższym zakresie zostały zawarte w § 37 Szczegółowych zasad rozliczeń.

W nowym modelu wpłata do funduszu gwarancyjnego każdego z Członków Izby wyznaczona zostanie proporcjonalnie do skalkulowanego dla tego podmiotu absolutnego niepokrytego ryzyka. Natomiast, absolutne niepokryte ryzyko jest miarą nieuwzględniającą depozytów uzupełniających i stanowi stratę stress testową pomniejszoną o wartość depozytu wstępnego wyznaczonego dla danego Członka Izby. Bez zmian pozostaje mechanizm wyznaczania masy funduszu gwarancyjnego, która oparta będzie o relatywne niepokryte ryzyko kalkulowane dla Członków Izby lub grup Członków Izby z uwzględnieniem wartości przypisanego im depozytu uzupełniającego.

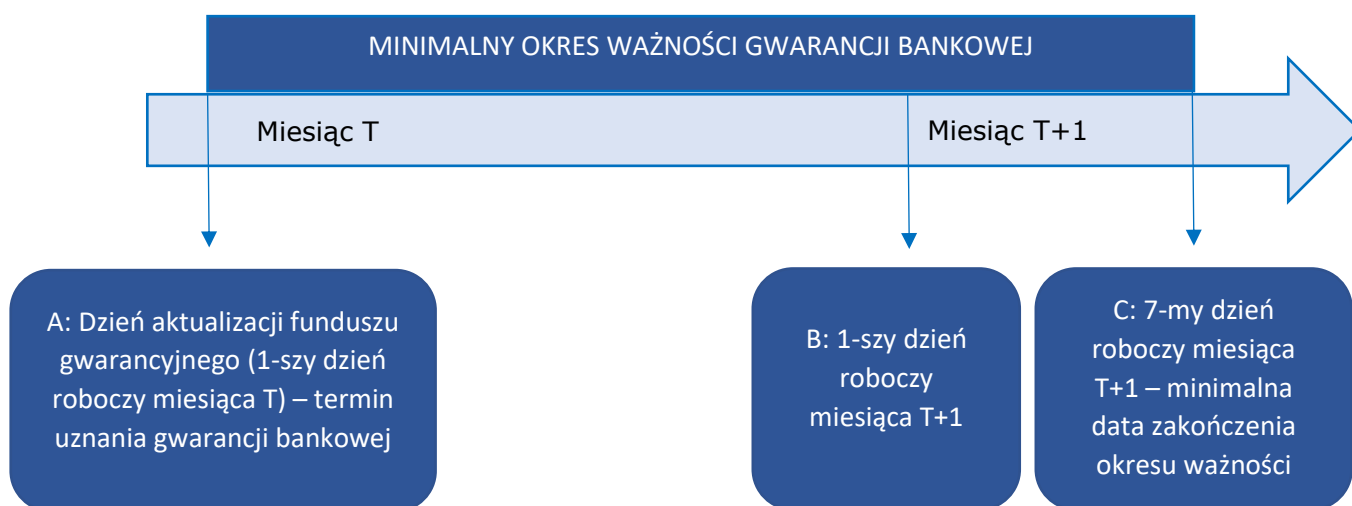
Jednocześnie informujemy, iż w związku ze zmianą modelu wyznaczania wpłat do funduszu gwarancyjnego wartość wymaganej wpłaty do funduszu gwarancyjnego może ulec istotnej skokowej zmianie przy najbliższej aktualizacji. W związku z powyższym, w celu określenia skali zmian wartości wpłat do funduszu, w dniu 18 sierpnia 2021 r. IRGiT przekaze wszystkim Członkom Izby prognozowaną wpłatę do funduszu gwarancyjnego wyznaczoną na podstawie nowych zasad. Kolejna prognoza przesłana zostanie zgodnie ze standardowym harmonogramem w dniu 27 sierpnia 2021 r., a finalne wartości wpłat wymaganych na wrzesień bieżącego roku zostaną udostępnione w dniu 1 września 2021 r.

2. Zmiany w zakresie zasad wnoszenia gwarancji bankowych na fundusz gwarancyjny

W celu optymalizacji procesu wnoszenia gwarancji bankowych na fundusz gwarancyjny, skróceniu uległ minimalny termin obowiązywania gwarancji bankowej z dotychczasowych 45 dni od daty kolejnej aktualizacji funduszu gwarancyjnego do 7 dni roboczych miesiąca kalendarzowego następującego po terminie uznania gwarancji bankowej jako zabezpieczenie niepieniężne.

Powyższa zmiana umożliwi Członkom Izby wnoszenie gwarancji bankowych z okresem obowiązywania krótszym niż dotychczas średnio o 5 dni, co wpłynie na zmniejszenie kosztów ponoszonych przez Członków Izby w związku z wystawionymi gwarancjami bankowymi.

Poniżej prezentujemy graficzne przedstawienie nowych zasad określania minimalnego okresu ważności gwarancji bankowych wnoszonych na fundusz gwarancyjny.

Przykład przedstawiający nowe zasady dla aktualizacji funduszu gwarancyjnego we wrześniu 2021 r.

A: Dzień aktualizacji funduszu gwarancyjnego (1 dzień roboczy miesiąca): 1 września 2021 r.

B: Pierwszy dzień roboczy kolejnego miesiąca: 1 października 2021 r.

C: Siódmy dzień roboczy kolejnego miesiąca: 11 października 2021 r.

Zgodnie z powyższym przykładem, aby gwarancja bankowa została uznana na poczet wpłaty na fundusz gwarancyjny od 1 września 2021 r., powinna obowiązywać od 1 września 2021 r. do co najmniej 11 października 2021 r.

Ponadto, wprowadzona została możliwość złożenia więcej niż jednej gwarancji bankowej z tytułu wpłaty na fundusz gwarancyjny, o ile okres obowiązywania wszystkich złożonych

gwarancji obejmuje wszystkie dni robocze w terminie określonym powyżej. W takiej sytuacji, wartość gwarancji bankowych uznanych przez IRGiT jako zabezpieczenie niepieniężne będzie równa najniższej z wartości wniesionych gwarancji bankowych.

W związku z powyższym, zmianie uległy § 32 ust. 1 lit. g) oraz § 33 Szczegółowych zasad rozliczeń.

3. Wprowadzenie możliwości wnoszenia jako zabezpieczenie niepieniężne poręczeń udzielanych przez klientów przedsiębiorstw energetycznych, które świadczą usługi dla podmiotów z grupy kapitałowej zgodnie z ustawą o giełdach towarowych

W celu zwiększenia elastyczności modelu zabezpieczeń akceptowanych przez IRGiT, w § 34 wprowadzona została możliwość wnoszenia jako zabezpieczenie niepieniężne poręczeń udzielanych przez klientów przedsiębiorstw energetycznych, na zasadach analogicznych do tych, które aktualnie obowiązują klientów domów maklerskich.

Wzory dokumentów dotyczące zabezpieczeń niepieniężnych dostępne są na [stronie internetowej IRGiT](#).

4. Wprowadzenie możliwości wnoszenia na poczet depozytu zabezpieczającego waluty euro oraz gwarancji bankowych w euro

W odpowiedzi na zainteresowanie uczestników rynku, IRGiT wprowadza możliwość wnoszenia jako zabezpieczenie niepieniężne z tytułu depozytu zabezpieczającego waluty euro oraz gwarancji bankowych drugiej klasy płynności, dla których kwota świadczenia pieniężnego, na które została wystawiona gwarancja bankowa została określona w walucie EUR („gwarancje bankowe w euro”). Szczegółowe zasady wnoszenia zabezpieczeń w postaci gwarancji bankowych w walucie euro zostały określone w §33a Szczegółowych zasad rozliczeń.

Wniesienie waluty euro jako zabezpieczenia niepieniężnego będzie następować po poinformowaniu i uzyskaniu zgody IRGiT, poprzez transfer środków na dedykowany danemu Członkowi Izby rachunek bankowy w Banku Gospodarstwa Krajowego (dalej „Bank”) otwierany w tym celu przez IRGiT na wniosek Członka Izby. Członkowie Izby wnioskujący o otwarcie rachunków bankowych w euro będą zobowiązani do ponoszenia kosztów bankowych wynikających z prowadzenia takiego rachunku. Koszty bankowe ponoszone będą przez Członka Izby w wysokości i terminach wskazanych przez Bank w Taryfie opłat i prowizji dla klientów instytucjonalnych opublikowanej na [stronie internetowej](#) banku. Ponoszenie opłat bankowych co do zasady będzie następować bezpośrednio ze środków wniesionych przez Członków Izby na dedykowane im rachunki

bankowe w Banku. Wymagana minimalna wartość zabezpieczenia, jakie może być wniesione w walucie euro wynosi 100 000 (sto tysięcy) EUR.

Wycofanie środków wniesionych w walucie euro następować będzie zgodnie z powszechnymi zasadami stosowanymi w przypadku innych zabezpieczeń niepieniężnych (tj. na dwa dni robocze przed dniem wycofania i zdefiniowania transferu waluty euro nie będzie ona uwzględniana przy wyznaczaniu poziomu pokrycia przez Członka Izby depozytów zabezpieczających).

Szczegółowe zasady wnoszenia waluty euro na zabezpieczenie niepieniężne zostały określone w §34a Szczegółowych zasad rozliczeń.

Ze względu na konieczność uwzględnienia ryzyka walutowego, IRGiT w każdym dniu roboczym będzie dokonywała wyceny wartości uznanej na zabezpieczenie niepieniężne waluty euro oraz gwarancji bankowych w euro w przeliczeniu na PLN. Wycena będzie uzależniona od bieżącego kursu EUR/PLN opublikowanego przez Narodowy Bank Polski oraz wskaźnika redukcji publikowanego przez IRGiT [na stronie internetowej](#).

Dla zabezpieczeń niepieniężnych składanych w formie waluty euro oraz gwarancji bankowych w euro obowiązują limity koncentracji określające maksymalną wartość zabezpieczenia jaka może być wniesiona przez danego Członka Izby („Limit na poziomie Członka Izby”) oraz jaka może być wniesiona w sumie do IRGiT („Limit na poziomie Izby”). Wartości limitów to odpowiednio 150 mln EUR oraz 600 mln EUR. IRGiT wyznacza jeden wspólny limit koncentracji danego typu dla waluty euro oraz gwarancji bankowych w euro, co oznacza, iż w przypadku kiedy dany Członek Izby posiada wniesioną gwarancję bankową w euro o wartości 140 mln EUR, to dodatkowo może wnieść na zabezpieczenie maksymalnie 10 mln waluty euro.

Jednocześnie, uznana całkowita wartość zabezpieczeń wnoszonych w formie gwarancji bankowych drugiej klasy płynności, w tym również gwarancji bankowych w euro oraz zabezpieczeń wnoszonych w formie waluty euro będzie mogła stanowić maksymalnie do 70% wartości depozytów zabezpieczających.

Wzory wniosków o otwarcie oraz zamknięcie rachunku bankowego celem wnoszenia waluty euro jako zabezpieczenia w formie niepieniężnej, jak i wzór gwarancji bankowych w walucie euro dostępne są na [stronie internetowej IRGiT](#).

5. Uwzględnienie możliwości wystąpienia ujemnego oprocentowania na rachunkach bankowych, na których utrzymywane są środki pieniężne w ramach systemu gwarantowania rozliczeń Izby

W konsekwencji zmian wprowadzonych w Regulaminie, w § 7 Szczegółowych zasad rozliczeń wprowadzono zmiany uwzględniające możliwość wystąpienia ujemnego oprocentowania na rachunkach bankowych, na których utrzymywane są środki pieniężne w ramach systemu gwarantowania rozliczeń Izby.